

Jogalkotói hiba miatt megbukhat a négy-gyerekes anyák kedvezménye. A NAV sem segít. (2020.01.09)

Elkészítően nagy adminisztrációs terhet zúdít a négy-gyerekes anyák nyakába a négy-gyerekes anyák kedvezmény igénybevétele, ha a kedvezményre való jogosultsága nem áll fenn az egész évben. Az szja törvény a négy-gyerekes anyákat kötelezi arra, hogy nekik kell utólag a bevallásban havonta kigyűjteni az éves jövedelmeikből – szükség szerint arányosítva – a kedvezmény alapját. Ehhez a négy-gyerekes anyák semmilyen adatot nem kapnak segítségül sem a kifizetőtől sem a NAV-tól, pedig a 08-as adatszolgáltatás révén a NAV-nak havi bontásban rendelkezésére állnak az adatok.

A 2021 májusában esedékes szja bevallás elkészítésénél a legnagyobb adminisztrációs terhet pont a négy-gyerekes anyáknak kell viselniük, ha az szja bevallásban igénybe kívánják venni a négy-gyerekes kedvezményt. Az Szja törvény 29/D. § (6) bekezdése ugyanis a négygyerekes anyák kötelezettségévé teszi, hogy amennyiben nem áll fenn a jogosultságuk egész évben, akkor az szja bevallásukban nekik kell kigyűjteniük az éves adatokból a jogosultsági hónapokra eső jövedelmeket. További adminisztrációs teher, hogy ha az anyának a kedvezményre jogosultsága nem áll fenn az egész adóévben és az önálló tevékenységből származó kedvezményre jogosító jövedelme több hónapot érint, akkor ennek a jövedelemnek a hónapokkal arányos részét kell figyelembe venni (29/D.§ (5) bekezdés). Erre a NAV a 73. információs füzetben egy példát hoz: Május havi jogosultság mellett július hónapban megszerzett május, június, július hónapokra eső 300 ezer forint jövedelemből arányosítással havi 100 ezer forint vehető figyelembe. Tekintettel arra, hogy a 3 hónapos megbízási jogviszonyra a jövedelem a 07.havi 08-as bevallásban jelenik meg, ez az arányosítás 05.hóra visszamenőlegesen állapít meg adókedvezményt. Ez csak a bevallásban érvényesíthető. Sem a jogszabály nem rendelkezik arról, hogy ezt az arányosítást kinek kellene elvégezni, sem a NAV példája nem tér ki erre. A kifizetőnek a 08-as bevallásban, vagy a NAV-nak a 08-as bevallás alapján. Ezek hiányában a (6) bekezdés szerint ez az adminisztrációs teher is a négy-gyerekes anyán marad. Az Szja tv. 29/D.§ (6) bekezdése szerint az anyának nem elég igazolnia a négy-gyerekes kedvezményre való jogosultságát, hanem a kedvezmény alapját is neki kell meghatározni az éves jövedelemből. A jogalkotó olyan kötelezettséget ró a négy-gyerekes anyákra, melynek nincsenek törvényi alapja. Nem áll

ugyanis az anya rendelkezésére olyan nyilvántartás, amely tartalmazná a kedvezmény alapját havi bontásban. Ez a törvényi rendelkezés ellentétes az Air. 98.§ (2) bekezdésével, mely szerint „*nem kötelezhető az adózó olyan nyilvántartás, összesítés, számítás elkészítésére, amelyet jogszabály nem ír elő*”. Ez egészen elképesztő jogalkotói baki, ugyanis az adóhatóságnak a havi 08-as bevallások révén rendelkezésére állnak a kedvezmény alapját képező adatok havi bontásban. Az adóhatóság azért nem tudja majd szolgáltatni a havi adatokat, mert a jogalkotó elrontotta a 08-as adatszolgáltatási kötelezettség előírását is. Az **Art. 50.§ (2) bekezdés 7a b) pontja** ugyanis a kedvezmény alapját képező jövedelmeket jogcímenként kéri. Ez teljesen felesleges, mert így a NAV csak úgy tudna adatot szolgáltatni olyan négy-gyerekes anyának, akinek a kedvezményre jogosultsága nem állt fenn egész évben, ha a bevallás sorait jogcímenként bontaná havonta. Ez teljesen felesleges. A 08-as bevallásban a jogcímenkénti bontás valójában egy eredményező: ha abban a hónapban az anya jogosult a kedvezményre, akkor ennek a mezőnek az értéke megegyezik a jövedelem oszlopban feltüntetett értékkel. Ebbe persze bezavar a több hónapra szóló megbízási jogviszony arányosítása. A helyes megoldás az lett volna, ha a négy-gyerekes anyák lehetséges kedvezmény alapját egy összesítő sor tartalmazná. A NAV-nak a bevallás tervezetében ezt az összesen sort kellene havi bontásban megadnia. Ennek megnevezése: „**A tárgyhónapban az adóbevallásban figyelembe vehető négy-gyerekes kedvezmény alapja.**” Ekkor elég lenne a négy-gyerekes anyáknak csak azt megjelölniük a bevallásban, hogy mely hónapokban voltak jogosultak a kedvezményre.

Megoldást jelentene az is, ha a munkáltatói (kilépő) adatlap – hasonlóan a járulékalapot képező jövedelmekhez – havi bontásban tartalmazná (NEM jogcímenként!) a négy-gyerekes anyák lehetséges havi kedvezmény alapját. A NAV által rendszeresített „Adatlap 2020” azonban rossz irányban indult el. Teljesen feleslegesen jogcímenként egy külön oszlopban kéri összesítve az év közben az adóelőlegnél figyelembe vett kedvezmény alapját képező jövedelmet. Ha az anya nem nyilatkozott a kifizetőnek minden jogosultsági hónapjára, akkor ez az oszlop semmilyen információ tartalommal nem bír.

A jogszabály szövegén érezhető a NAV befolyása. A NAV álláspontja ugyanis általánosan az, hogy bekér tömördek adatot, de nem szolgáltat vissza semmit akkor sem, ha ezek az adatok rendelkezésére állnak. Erre jó példa a szociális hozzájárulási adó (szochó) évközi változása. Ennek figyelembe vétele a bevallásban azt jelentette volna, hogy a NAV a

bevallás tervezetben a külön adózó jövedelmeket (például osztalék) megbontotta volna első félévben kifizetett és második félévben kifizetett jövedelmekre. Ehelyett sajátos jogértelmezéssel azt vezette le a 2019 szeptemberi bevallás kitöltési útmutatójában (145. oldal utolsó bekezdés), hogy az évközi adóváltozás január 1-től visszamenőlegesen érvényes. Így a május és június hónapban kifizetett osztalékból levont 19,5% szochoból 2% visszajár. Ez persze a magánszemélyekre kedvező (a költségvetésnek már kevésbé), így senki sem fog reklamálni. Ennek a külön-utas NAV jogértelmezésnek van egy 2020-ra érvényes – magánszemélyekre kedvező - kihatása is. A járulékok összevonása révén a TB járulék július elsejei bevezetése miatt a családi járulékkedvezmény az első félévben 17%, míg a második félévben 18,5%. Ennek érvényesítéshez a járulékalapot képező jövedelmeket is meg kellene bontani első féléves, illetve második féléves jövedelmekre. Ha a NAV nem akarja „szemen köpni saját magát”, akkor a 2019-es jogértelmezését analóg módon alkalmazva 2020-ra az évközi családi járulékkedvezményre, **a 18,5%-os családi járulékkedvezmény már január 1-től visszamenőlegesen érvényesíthető lesz.**

Az adóhatóságnak ki kellene vonulnia a jogalkotásból és a jogalkotónak (pénzügyi kormányzatnak) munkára kellene bírnia a NAV-ot. Ne csak begyűjtse az adatokat, hanem szolgáltatassa is vissza. Már régóta oka fogyott mind a kilépő adatlap, mind az M30-as munkáltatói igazolás. Ennek megszüntetése lenne az igazi adminisztráció egyszerűsítés. Addig ki kell jelentenem, hogy az adócsökkentésre és adminisztráció egyszerűsítésre vonatkozó kommunikáció valós tartalom nélküli, köszönő viszonyban sincs a megszülető jogszabályokkal.

A kilépő adatlap és az M30-as igazolás szerepe, hogy annak alapján el lehetne készíteni a bevallást. Eddig a bevallás tervezet semmilyen plusz információt nem tartalmazott az M30-hoz képest. Itt lenne az ideje, hogy a NAV ne csak gyűjtse az adatokat, hanem valóban segítse a magánszemélyeket az adóbevallás elkészítésben.

Angyal József okleveles adószakértő

+36-20-9429-386, www.angyalado.hu